

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAŁGORZATA KRASNODEBSKA-TOMKIEL

DDK-430-2/07/BK

Warszawa, dn. 25 września 2008 r.

DECYZJA DDK nr 21/2008

Na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Fortis Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie **karę pieniężną** w wysokości 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych), co stanowi równowartość 13 958,68 euro (słownie: trzynaście tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt osiem euro i sześćdziesiąt osiem eurocentów) za udzielenie nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji żądanych na podstawie art. 50 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w toku postępowania wyjaśniającego o sygnaturze DDK-403-18/07/JO/BK poprzez oświadczenie, że Bank nie stosuje opłat od wpłat i wypłat w kasie Banku.

Uzasadnienie

W dniu 18 września 2007 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej Prezesem Urzędu lub Prezesem UOKiK) wszczął postępowanie wyjaśniające, mające na celu ustalenie, czy instytucje finansowe oferujące konsumentom rachunki bankowe nie stosują we wzorcach umownych postanowień uznanych za niedozwolone (sygn. DDK-403-18/07/JO/BK).

W toku przedmiotowego postępowania, działając na podstawie art. 50 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu, pismem z dnia 18 września 2007 r., wystąpił do spółki Fortis Bank Polska S.A z siedzibą w Warszawie (zwanej dalej Bankiem) o przekazanie informacji, czy bank stosuje opłaty za wpłaty i wypłaty gotówkowe w kasie Banku, jak również do przekazania odpisu aktualnego z Krajowego Rejestru Sądowego oraz stosowanych przez Bank wzorców umownych.

Bank odpowiedział na wezwanie Prezesa Urzędu, jednakże treść informacji przekazanych przez Bank nie była spójna z treścią załączonych dokumentów. Wobec powyższego, Prezes UOKiK – postanowieniem z dnia 3 grudnia 2007 r. - wszczął postępowanie w sprawie nałożenia na Fortis Bank Polska S.A. kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, z tytułu udzielenia

nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji żądanych przez Prezesa Urzędu w toku postępowania. Pismem z dnia 5 grudnia 2007 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawiadomił Bank o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej. Bank odniósł się do treści postanowienia o wszczęciu postępowania w piśmie z dnia 21 grudnia 2007 r.

W związku z zakończeniem zbierania materiału dowodowego, Prezes UOKiK, pismem z dnia 23 kwietnia 2008 r., zawiadomił Bank o tej okoliczności oraz umożliwił realizację prawa do zapoznania się przez stronę lub jej pełnomocnika z aktami sprawy i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

I. Fortis Bank Polska S.A. jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000006421, z siedzibą w Warszawie.

II. W toku postępowania wyjaśniającego w sprawie wstępnego ustalenia, czy instytucje finansowe oferujące konsumentom rachunki bankowe nie stosują we wzorcach umownych postanowień uznanych za niedozwolone (sygn. DDK-403-18/07/JO/BK) Prezes UOKiK skierował do banku wezwanie do przekazania następujących informacji i dokumentów niezbędnych do dokonania ustaleń stanu faktycznego sprawy:

- 1) aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego;
- 2) wzorców umów, regulaminów, Tabeli Opłat i Prowizji wszystkich rachunków bankowych, oferowanych konsumentom w ramach świadczonych usług, aktualnych na dzień otrzymania wspomnianego pisma;
- 3) informacji, czy Bank stosuje opłaty za wpłaty i wypłaty gotówkowe w kasie Banku.

III. Zgodnie z dyspozycją art. 50 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes UOKiK w wezwaniu do przekazania informacji i dokumentów z dnia 18 września 2007 r. zawarł zakres informacji, cel żądania, termin na udzielenie wyjaśnień, a także pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji, bądź za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

IV. W odpowiedzi na wspomniane wezwanie, Bank, w piśmie z dnia 28 września 2007 r., oświadczył, że nie stosuje opłat za wpłaty i wypłaty gotówkowe w kasie Banku dokonywane przez konsumentów oraz przesłał żądane dokumenty.

V. Analiza wzorców umownych nadesłanych przez Bank wykazała, że przedmiotowe wzorce przewidują następujące opłaty:

- 1) Opłatę od wpłat gotówkowych na rachunki bankowe w stanie nieuporządkowanym (tj. bez posegregowania banknotów wg poszczególnych nominałów, bez uporządkowania banknotów i monet w obrębie poszczególnych nominałów poprzez ułożenie ich w tę samą stronę, bez ujęcia w opaski banknotów danego nominału w ilości po 1000 sztuk, bez zapakowania monet danego nominału po 50 szt., bez dołączenia do dowodu wpłaty specyfikacji z podziałem na ilości banknotów w ramach poszczególnych nominałów). Wysokość opłaty wynosi 0,5% kwoty wpłaty, lecz nie mniej niż 5 zł (pkt 3 cz. I.1 Taryfy opłat i prowizji za czynności bankowe – str. 3).

2) Opłatę od wpłat gotówkowych z przewalutowaniem na PLN w przypadku: transakcji w USD i EUR – w wysokości 1% kwoty; w przypadku transakcji w pozostałych walutach (banknoty) – w wysokości 2% kwoty; w przypadku transakcji w bilonie (wszystkie waluty) – w wysokości 60% równowartości kwoty w bilonie (pkt 5 cz. I.1 Taryfy opłat i prowizji za czynności bankowe – str. 3).

3) Opłatę od wypłat gotówkowych z przewalutowaniem realizowanych w walutach obcych w przypadku: transakcji w USD i EUR – w wysokości 1% kwoty; transakcji w pozostałych walutach obcych – 2% kwoty (pkt 5 cz. I.1 Taryfy opłat i prowizji za czynności bankowe – str. 3).

4) Opłatę od wpłat gotówkowych na rachunki walutowe w walucie rachunku w przypadku transakcji w bilonie – w wysokości 60% równowartości kwoty w bilonie (pkt 1 cz. I.2 Taryfy opłat i prowizji za czynności bankowe – str. 3).

5) Opłatę od wpłat gotówkowych na rachunki walutowe z przewalutowaniem w przypadku: transakcji w USD i EUR – w wysokości 1% kwoty; transakcji w pozostałych walutach (banknoty) – 2% kwoty; transakcji w bilonie (wszystkie waluty) – w wysokości 60% równowartości kwoty w bilonie (pkt 2 cz. I.2 Taryfy opłat i prowizji za czynności bankowe – str. 3).

6) Opłatę od wypłat gotówkowych z przewalutowaniem z rachunków walutowych realizowanych w walutach obcych w przypadku: transakcji w USD i EUR – w wysokości 1% kwoty; transakcji w pozostałych walutach (banknoty) – 2% kwoty (pkt 4 cz. I.2 Taryfy opłat i prowizji za czynności bankowe – str. 3).

7) Opłatę od wypłat gotówkowych w jednostkach banku w wysokości 1% (min. 5 zł). Wspomniana opłata dotyczy rachunków „E-pakiet” otwartych przed 13 listopada 2006 r. (pkt 3 cz. XIV Taryfy opłat i prowizji za czynności bankowe – str. 8).

O powyższych opłatach Bank nie poinformował w piśmie z dnia 28 września 2007 r. wskazując, że „Bank nie stosuje opłat za wpłaty i wypłaty gotówkowe w kasie Banku dokonywane przez konsumentów”.

VI. W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania, Fortis Bank Polska S.A., pismem z dnia 21 grudnia 2007 r., odniósł się do zarzutu udzielenia nieprawdziwych informacji. Po pierwsze, Bank oświadczył, że informacje o wskazanych przez Prezesa Urzędu w postanowieniu o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej opłatach znalazły się w przekazanym przez Bank wzorcu umownym. Po drugie, Bank zwrócił uwagę, że na stronie pierwszej oraz trzeciej *Taryfy prowizji i opłat za czynności bankowe wykonywane na rzecz osób fizycznych (nieprowadzących działalności gospodarczej)* znajduje się informacja, że Bank nie pobiera opłat i prowizji od wypłat gotówkowych z rachunków w oddziałach Fortis Bank Polska S.A. oraz od wpłat na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. Bank oświadczył również, że wskazane w pkt 1) – 2) oraz pkt 4) – 6) nie są przez Bank rozumiane jako opłaty od wpłat i wypłat gotówkowych, natomiast opłaty wskazane w pkt 3) i 7) nie są przez Bank pobierane, mimo ich umieszczenia w *Taryfie prowizji i opłat*. Bank wyjaśnił, że w 2007 r. opłata od wpłat gotówkowych waluty obcej w bilonie na rachunek walutowy została pobrana od jednego klienta – w kwocie 15 euro przy wpłacie na rachunek kwoty 762,47 euro w bilonie, a jej wysokość była mniejsza niż przewidywała *Taryfa prowizji i opłat* (tj. 60% kwoty wpłacanej w bilonie). W odniesieniu do opłaty za wypłaty gotówkowe z rachunków E-pakiet, Bank

oświadczył, że w 2007 r., opłata ta została omyłkowo pobrana w przypadku trzech transakcji (w łącznej kwocie 325,25 zł) i we wszystkich przypadkach została zwrócona.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Stosownie do art. 50 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przedsiębiorcy oraz związki przedsiębiorców są obowiązane do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu. Zgodnie z art. 50 ust. 2, wspomniane żądanie powinno zawierać wskazanie zakresu informacji, wskazanie celu żądania, terminu udzielenia informacji oraz pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd. Natomiast zgodnie z art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten chociażby nieумыślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3 lub art. 50 powoływanej ustawy, bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

W myśl art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów za przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.), zgodnie z którą (art. 4 ust. 1) przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna, i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną - wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą. Natomiast działalnością gospodarczą, w myśl art. 2 przedmiotowej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jest m.in. zarobkowa działalność usługowa. Fortis Bank Polska S.A. jest osobą prawną prowadzącą gospodarczą, a zatem posiada przymiot przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a tym samym posiada ten przymiot również na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Cięży na nim zatem obowiązek przekazywania, na żądanie Prezesa Urzędu, wszelkich informacji i dokumentów.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów kładzie nacisk przede wszystkim na przydatność żądanych przez Prezesa Urzędu informacji na potrzeby prowadzonego przez niego postępowania (tak: E. Modzelewska - Wąchał, Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Warszawa 2002 r., s. 340; także: wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 19 listopada 1992 r., XVII Amr 24/92). Bezsprzeczne w niniejszej sprawie jest fakt, że wszelkie informacje i dokumenty, których doręczenia zażądał Prezes Urzędu, były niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia, a co za tym idzie zakończenia sprawy.

Celem prowadzonego przez Prezesa Urzędu postępowania wyjaśniającego było ustalenie czy banki nie stosują opłat za wpłaty i wypłaty gotówkowe na rachunki własne klientów o charakterze oszczędnościowo-rozliczeniowym, pobierane przez bank niezależnie od ryczałtowej opłaty za prowadzenie rachunku. Tylko takie opłaty można bowiem uznać za tożsame, z opłatami których dotyczą wpisane do rejestru postanowienia wzorców umów.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone uznał postanowienia, wymienione w sentencji postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd wskazał m.in., iż pobieranie oddzielnej dodatkowej opłaty za wypłatę środków z konta lub spłatę gotówkową kredytu oprócz opłaty związanej z prowadzeniem przez bank rachunku bankowego powoduje, iż bank za te same czynności pobiera dwukrotnie opłatę lub też osiąga korzyści, które nie były przewidziane w umowie rachunku bankowego. Sąd stwierdził, że czynności wypłaty gotówki wchodzi w skład świadczeń w ramach umowy rachunku bankowego i z tego względu nie mogą być obciążone

dodatkową opłatą. Wspomniane postanowienia, chociaż literalnie dotyczyły wypłat gotówkowych, jednakże uzasadnienie wyroku uprawnia do stwierdzenia, że tożsame z omawianymi postanowieniami mogłyby być również postanowienia przewidujące opłaty za wpłaty gotówkowe, jako inną postać gotówkowego transferu środków pieniężnych klienta banku, który opłaca już prowizję za prowadzenie rachunku bankowego a następnie powtórnie uiszcza opłatę za transfer swoich środków pieniężnych.

Celem prowadzonego przez Prezesa Urzędu postępowania wyjaśniającego było więc ustalenie czy banki nie stosują opłat za wpłaty i wypłaty gotówkowe na rachunki własne klientów, pobierane przez bank niezależnie od ryczałtowej opłaty za prowadzenie rachunku. Tylko takie opłaty można bowiem uznać za tożsame, z opłatami których dotyczą wpisane do rejestru postanowienia wzorców umów.

Natomiast celem wezwania Banku do przekazania informacji na temat faktu ewentualnego stosowania opłat za wpłaty i wypłaty gotówkowe w kasach Banku było przeanalizowanie przewidujących je postanowień wzorca umownego pod kątem tożsamości wspomnianych opłat z postanowieniami umownymi wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Tym samym, zamiarem Prezesa Urzędu nie było wezwanie Banku do samodzielnego zbadania czy stosuje opłaty uznane przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone, lecz jedynie wskazanie zawartych we wzorcu umownym opłat za wpłaty i wypłaty gotówkowe w kasach Banku.

Nie ulega również wątpliwości, że ustawodawca konstruując przepis art. 50 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewidujący możliwość wezwania przedsiębiorcy do przekazania określonych informacji i dokumentów, dokonał wyraźnego rozróżnienia pomiędzy informacją, a dokumentem. Stosownie do powyższego, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ma prawo żądać nie tylko przedstawiania określonych dokumentów – jak np. odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, czy stosowane przez przedsiębiorcę wzorce umowne, ale również określonych informacji. Prezes Urzędu może na przykład domagać się od przedsiębiorcy, aby ten wypełnił przesłany mu kwestionariusz, zawierający pytania dotyczące podstawowych danych i informacji obrazujących jego działalność, niezbędnych dla wykonywania swych ustawowych zadań, zarówno orzeczniczych, jak i pozaorzeczniczych (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 28 czerwca 1995 r., sygn. akt XVII Amr 14/95). Tak więc, ustawodawca pozostawia Prezesowi Urzędu swobodę wyboru formy w jakiej żąda od przedsiębiorcy dostarczenia informacji. Nie jest więc uzasadniony argument Banku przedstawiony w piśmie z dnia 21 grudnia 2007 roku, wskazujący, że informacje o wszystkich opłatach wskazanych przez UOKiK zostały przekazane w taryfie prowizji i opłat. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w wyroku z dnia 3 kwietnia 2007 r. (sygn. Akt XVII AmA 5/05) stwierdził, iż poinformowaniem kogoś o czymś nie jest wskazanie miejsca, gdzie informacja ta się znajduje. Tym samym nie można uznać za poinformowanie kogoś o danej okoliczności przekazanie odpowiedzi negatywnej co do występowania tej okoliczności i jednocześnie przekazanie dokumentów, świadczących o tym iż dana okoliczność ma miejsce.

Fortis Bank Polska S.A. został wezwany do przekazania informacji, czy stosuje opłaty za wpłaty i wypłaty gotówkowe w kasach Banku, oraz do przekazania stosowanych w relacjach z konsumentami wzorców umów dotyczących rachunków bankowych. Należy podkreślić, że wezwanie wystosowane przez Prezesa Urzędu zostało sformułowane w sposób jasny i zrozumiały. Zgodnie z orzecznictwem (wyrok Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2004 r., III SK 31/2004, OSNP 2005, Nr 4, poz. 60) obowiązek udzielania informacji jest możliwy do zrealizowania tylko wówczas, gdy skierowane do przedsiębiorcy żądanie określa wszystkie elementy, o których mowa w art. 45 ust. 2 [obecnie: art. 50 ust. 2] ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Pismo Prezesa Urzędu odpowiadało wszystkim wymogom

określonym w art. 50 ust. 2 wspomnianej ustawy, a więc wskazany został zakres wymaganych informacji, cel żądania, termin do udzielenia informacji, a także pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd. Również w sposób jasny i zrozumiały Bank odniósł się do wezwania, oświadczając, iż nie stosuje opłat za wpłaty i wypłaty gotówkowe w kasach Banku. Analiza nadesłanych dokumentów pozwoliła jednak stwierdzić, iż oświadczenie Banku o niestosowaniu wspomnianych opłat jest niezgodne z załączonymi dokumentami. Takie działanie Banku wypełnia więc hipotezę przepisu art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w którym mowa jest o udzieleniu nieprawdziwych bądź wprowadzających w błąd informacji.

Odnosząc się do uwagi Banku, iż na stronie pierwszej oraz trzeciej *Taryfy prowizji i opłat za czynności bankowe wykonywane na rzecz osób fizycznych (nieprowadzących działalności gospodarczej)* znajduje się informacja, że Bank nie pobiera opłat i prowizji od wypłat gotówkowych z rachunków w oddziałach Fortis Bank Polska S.A. oraz od wpłat na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, nie sposób podzielić opinii, iż takie ukształtowanie wzorca umownego implikuje brak możliwości pobierania opłat wymienionych w pkt 1) – 6) i umieszczonych w poszczególnych pozycjach taryfy prowizji i opłat. Wykładnia wzorca umownego prowadzi do wniosku, iż brak pobierania opłat i prowizji od wypłat i wpłat gotówkowych na rachunki osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej jest regułą, od której wyjątki wyszczególnione są we wspomnianych pozycjach taryfy prowizji i opłat. Co więcej, nazewnictwo przyjęte w Taryfie, nie pozostawia żadnych wątpliwości za jaką czynność pobierane są wspomniane opłaty – przykładowo, posłużono się przecież zwrotem „od wpłat gotówkowych na rachunki bankowe w stanie nieuporządkowanym”, a nie sformułowaniem „za segregowanie banknotów i bilonu wpłaconych w stanie nieuporządkowanym”.

Ponadto, w odniesieniu do opłat za wpłaty i wypłaty gotówkowe z przewalutowaniem należy podkreślić, że zgodnie z pkt 1, rozdz. 3, cz. XXI (str. 13), taryfy prowizji i opłat, „nie pobiera się prowizji z tytułu operacji przewalutowania”. W kontekście wskazanego postanowienia wzorca umowy, należy więc stwierdzić, że prowizje za wpłaty i wypłaty z przewalutowaniem, nie są prowizjami za przewalutowanie, lecz za sam fakt dokonania wpłaty/wypłaty gotówkowej w kasie banku, co wynika również jasno z samego pisma banku z 12.12.2007 r, gdzie jest mowa o tym, że bank pobiera opłaty z tytułu wymiany walut, choć zapewnia iż nie są to jego zdaniem opłaty.

Nie zasługuje również na uwzględnienie przywoływany przez Bank argument o incydentalności stosowania wspomnianych postanowień wzorca umownego, ani też o polityce Banku w przedmiocie sposobu jego interpretacji. Celem postępowania wyjaśniającego było uzyskanie materiału do analizy pod kątem ewentualnego stosowania postanowień umownych tożsamy z wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień wzorców umownych. Jest więc oczywistym, że przedmiotem analizy jest nie polityka przedsiębiorcy dotycząca korzystania z wynikających z postanowień wzorca uprawnień, lecz samo ukształtowanie wzorca. Co więcej wyjaśnienie Banku, nie wskazywało na obecność we wzorcu umownym postanowień wskazanych w pkt 1) – 6), lecz sugerowało, iż nie istnieją podstawy umożliwiające Bankowi stosowanie przewidzianych w nich opłat. Rzetelne udzielenie informacji powinno zawierać wyjaśnienie dotyczące ukształtowania wzorca – a więc wskazanie opłat opisanych w pkt 1) – 6) - i ewentualny komentarz o tym, w jaki sposób poszczególne postanowienia są interpretowane, co Bank uczynił dopiero po wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej.

Na uwagę zasługuje fakt, że opłata wymieniona w pkt 1) części ustalającej niniejszej decyzji dotyczy wpłat na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy. Również rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego dotyczyły wskazane w postanowieniu o wszczęciu

postępowania wyjaśniającego i w piśmie z żądaniem udzielenia przez Bank informacji klauzule. Bank wprowadził Prezesa Urzędu w błąd stwierdzając, że nie stosuje opłat od wpłat i wypłat w kasie banku, a opłaty takie znajdowały się w nadesłanej *Taryfie opłat i prowizji za czynności bankowe*.

Ponadto, Bank wprowadził Prezesa Urzędu w błąd również co do informacji odnośnie opłat dotyczących rachunków walutowych. Rachunek walutowy jest co do swojego charakteru tożsamy z oferowanym przez Bank rachunkiem oszczędnościowo-rozliczeniowym. Zgodnie z § 2 pkt 31) *Regulaminu rachunków dla klientów indywidualnych w Fortis Bank Polska S.A.*, rachunek walutowy jest rachunkiem przeznaczonym do przechowywania środków pieniężnych w walutach wymienialnych płatnych na każde żądanie i przeprowadzania rozliczeń, a więc analogicznie do rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego. Jak zostało wcześniej wskazane, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za niedozwolone uznał postanowienia umowne przewidujące opłaty z tytułu dokonywania gotówkowych transferów pieniężnych i dotyczące rachunków, których charakter wskazuje, na to, że opłata za prowadzenie rachunku takie transfery również obejmuje, jako standardowe czynności wynikające ze specyfiki danego produktu. Z tego względu, opłaty dotyczące rachunków walutowych były objęte zakresem postępowania wyjaśniającego i żądanie przekazania informacji takie opłaty również obejmowało.

Jednocześnie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że niepoinformowanie o opłacie wymienionej w pkt 7) części ustalającej niniejszej decyzji, tj. opłacie od wypłat gotówkowych z rachunku E-pakiet, nie stanowiło wprowadzenia Prezesa Urzędu w błąd, gdyż opłaty dotyczące rachunków bankowych o takim charakterze nie były objęte zakresem postępowania wyjaśniającego. Rachunek E-pakiet jest specyficznym typem rachunku bankowego, gdyż przeznaczony jest przede wszystkim do przechowywania zgromadzonych na nim środków pieniężnych oraz dokonywania rozliczeń – w odróżnieniu od standardowego rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego – bezgotówkowych, głównie za pomocą elektronicznych instrumentów płatniczych. W konsekwencji, rachunek o podobnej konstrukcji nie może być uznany za rachunek, co do którego opłata za prowadzenie rachunku obejmuje gotówkowe transfery pieniężne, a tym samym za rachunek, którego dotyczył zakres postępowania wyjaśniającego.

Należy podkreślić, że kary pieniężne nakładane przez Prezesa Urzędu w związku z nieudzieleniem informacji mają, po pierwsze, charakter represyjny (nakładane są za naruszenie ustawowego obowiązku udzielania informacji na żądanie Prezesa Urzędu), po drugie prewencyjny (mają zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa), zaś zagrożenie nimi, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary przez Prezesa Urzędu, nadaje im charakter dyscyplinujący. W interesie Prezesa Urzędu leży zapobieganie sytuacjom, w których przedsiębiorcy poprzez udzielanie nierzetelnych i wprowadzających w błąd informacji opóźniają lub uniemożliwiają realizację jego zadań ustawowych.

Zgodnie z art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000.000 euro. Nałożenie kary na podstawie tego przepisu odbywa się w trybie uznania administracyjnego, co oznacza, że o ich wysokości decyduje w konkretnej sprawie Prezes Urzędu w oparciu m.in. o kryteria wskazane w art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stosownie do tego uregulowania, przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności obecnego i uprzedniego naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ustalając wysokość kary dla Banku, Prezes Urzędu wziął przede wszystkim pod uwagę stopień jego zawinienia. Pomimo wezwania do udzielenia informacji sformułowanego w sposób jasny i zrozumiały, Fortis Bank Polska S.A. udzielił informacji sprzecznych ze stanem faktycznym wynikającym z załączonych dokumentów. Ponieważ w wyniku analizy wzorca umownego, Prezes Urzędu ustalił, iż żadna z opłat zawartych w *Taryfie prowizji i opłat*, o której Bank nie poinformował, mimo stosownego wezwania, nie jest tożsama z opłatami, których umieszczenie we wzorcu umownym zostało uznane przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone, należy uznać, iż Bank nie działał w celu zatajenia przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów faktu stosowania postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, że – stosownie do art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, kara za udzielenie informacji nieprawdziwych bądź wprowadzających w błąd może zostać nałożona pomimo faktu działania nieumyślnego przedsiębiorcy. W ocenie Prezesa Urzędu, udzielenie przez Bank informacji wprowadzających w błąd wynikało z braku rzetelnej analizy wzorca, przed udzieleniem odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu do przekazania stosownych informacji. Tym samym, charakter nałożonej na Bank kary pieniężnej, jest przede wszystkim dyscyplinujący i prewencyjny. W postępowaniu wyjaśniającym istotne jest bowiem rzetelne i precyzyjne udzielanie żądanych przez Prezesa Urzędu informacji. Wskazanie przez Bank wszystkich opłat za wpłaty i wypłaty gotówkowe przyśpieszyłoby i usprawniło prowadzone przez Prezesa Urzędu postępowanie. Ponadto, należy podkreślić, że banki są przedsiębiorcami, których działalność ma wysoce profesjonalny charakter i wymaga dochowywania najwyższej staranności. Tym samym rzetelne udzielenie informacji o mało skomplikowanym charakterze – fakcie stosowania bądź niestosowania określonych opłat, nie powinna stanowić dla profesjonalnego podmiotu istotnej trudności. Co więcej, należy położyć nacisk, na charakter dyscyplinujący kary, gdyż dopuszczenie do nierzetelnego udzielania informacji stosunkowo łatwych do zweryfikowania poprzez analizę dokumentów, może w przyszłości skutkować brakiem rzetelności w udzielaniu informacji o wysokim stopniu złożoności i skutkować istotnym utrudnieniem wykonywania przez Prezesa Urzędu ustawowych kompetencji.

Ustalając wymiar kary Prezes Urzędu wziął również pod uwagę fakt, że jest to pierwsze naruszenie przepisów przedmiotowej ustawy dotyczących udzielania informacji na żądanie Prezesa Urzędu przez Fortis Bank Polska S.A.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 50 000,00 złotych, co stanowi równowartość 13 958,68 euro.

Wartość euro została przeliczona na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2007 r., zgodnie z którym kurs euro wynosił 3,5820 zł. Stosownie bowiem do art. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, wartość euro, o której mowa w przepisach ustawy, podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez NBP w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru koncentracji lub nałożenia kary.

W ocenie Prezesa Urzędu, wymierzona kara pieniężna jest adekwatna do stopnia zawinienia, zaś jej fakt jej nałożenia jest dla Banku i innych przedsiębiorców sygnałem, że Prezes Urzędu będzie egzekwował obowiązek rzetelnego przekazywania informacji oraz skutecznie zapobiegnie podobnym naruszeniom ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w przyszłości. Nałożona kara spełnia więc przede wszystkim funkcję dyscyplinującą oraz prewencyjną, zniechęcając do naruszania prawa również przez innych przedsiębiorców.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51 1010 10100078 7822 31000 000.

Stosownie do art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Otrzymuje:

1. Fortis Bank Polska S.A.

ul. Suwak 3

02-676 Warszawa

2. a/a